

VINERI • 21 AUGUST 2009 • ANUL LIX NR. 34

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*Festivaluri de vară la Chitighaz și Micherechi
Jurnaliștii români susțin „Foaia românească”
Micherechenii preferă concertele de muzică românească*

CALENDAR ORTODOX

24 august, luni – Sf. Sfințit Mc. Eutihie; Sf. Mc. Tation.
25 august, marți – Aducerea moaștelor Sf. Ap. Bartolomeu; Sf. Ap. Tit.
26 august, miercuri – Sf. Mc. Adrian și Natalia, soția sa; Sf. Mc. Atic.
27 august, joi – Cuv. Pimen; Sf. Mc. Eutalia, Fanurie și Osie, Ep. Cordovei.
28 august, vineri – Cuv. Moise Etiopianul; Sf. Mc. Diomid; Sf. Ana Proorocița, fiica lui Fanuel.
29 august, sâmbătă – (†) **Tăierea Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Cuv. Teodora.**
30 august, duminică – Sf. Ier. Varlaam al Moldovei; Sf. Ier. Alexandru, Ioan și Pavel cel Nou, Patr. Constantinopolului. Duminica a XII-a după Rusalii

AGENDĂ

24 august

1842 – a fost depusă piatra de temelie a Podului cu Lanțuri din Budapesta.

25 august

1907 – a murit, la Câmpina, Bogdan Petriceicu Hașdeu, enciclopedist, istoric, lingvist, folclorist, poet și prozator.

26 august

1860 – s-a instituit prima agenție diplomatică a Principatelor Unite la Paris.

1907 – la Oradea s-a stins din viață Iosif Vulcan, întemeietorul revistei „Familia”.

27 august

1770 – s-a născut filosoful german Georg Wilhelm Friedrich Hegel.

28 august

1749 – s-a născut poetul, scriitorul, dramaturgul, omul de știință și filosoful Johann Wolfgang von Goethe, personalitate de geniu a culturii germane.

29 august

1632 – s-a născut filosoful John Locke, autorul lucrării „Câteva păreri asupra educației” (1693), care a avut o influență puternică asupra dezvoltării pedagogiei secolelor următoare.

30 august

1987 – s-a stins din viață dansatorul Gheorghe Nistor din Micherechi, premiat cu distincția „Maestru al Artei Populare”.

Citatul
săptămânii

„Faptul că electorii democrați pot indica care este voința poporului este bineînțeles o iluzie. Dar dacă vedem această încercare ca pe o modalitate de rezolvare a divergențelor prin intermediul alegerilor și nu a cuțitelor și pistoalelor, atunci firește că această procedură este cu mult mai umană și mai civilizată.”

Robert Musil, scriitor austriac (1880–1942)

Seghedin

160 de ani de la semnarea
Proiectului de împăciuire
dintre români și unguri

Cu ocazia împlinirii a 160 de ani de la semnarea (14 iulie 1849), la Seghedin, de către Nicolae Bălcescu și Kossuth Lajos, a Proiectului de împăciuire româno-maghiar, Autogovernările Românilor din Seghedin și Macău, în colaborare cu Consulatul General al României la Seghedin, organizează, pe 4 septembrie 2009, tradiționalul program profesional-cultural cu tema „Românii în revoluția din 1848–1849”. Evenimentele revoluționare din Moldova, Muntenia, Transilvania și Ungaria vor fi evocate de istoricul *Răzvan Paul Ciolcă*, viceconsul al României la Seghedin, și de profesorul *Gheorghe*

În această clădire din centrul Seghedinului s-a semnat Proiectul de împăciuire româno-maghiar, de către N. Bălcescu și Kossuth L.

Petrușan, iar profesoara *Mihaela Bucin* va vorbi despre simbolurile naționale ale românilor din perioada pașoptistă.

Programul va debuta la ora 17.00, cu depunerea de coroane la placa comemo-

rativă din piața Klauzál, va continua la Consulatul General al României la Seghedin de la ora 17.20 (str. Kelemen nr. 5) și se va încheia cu o recepție și discuții amicale.

A.B.

Micherechi

Cântări baptiste de laudă

La sfârșitul acestei săptămâni, în ziua de 23 august, Biserica Baptistă din Micherechi va avea oaspeți speciali. *Elisabeta Ficuț Groza*, cunoscuta cântăreață de muzică creștină în

rândul comunităților românești din întreaga lume, va vizita împreună cu familia sa credincioșii din Micherechi, interpretând cântări de laudă și închinare înaintea lui Dumnezeu. Bi-

serica Baptistă din Micherechi așteaptă cu drag toți cei interesați la serviciul divin de duminică, la care o să participe și *Elisabeta Ficuț Groza*, cu începere de la ora 17.00. R.P.

Dobrițan

Șase artiști români în colectivă
cu Warhol, Dali și Picasso

Șase artiști români, moderni sau contemporani, participă la o expoziție-gigant din Ungaria, alături de monștri sacri ai artei. Expoziția „Messiahs” a fost vernisată pe 13 august, la MODEM (Centrul de Artă Modernă și Contemporană) din Dobrițan și va rămâne deschisă până la sfârșitul anului. Ceea ce face din eveniment unul din-

tre cele mai atractive proiecte artistice din zona sud-estică a Europei în această perioadă este faptul că în expoziție sunt incluse lucrări foarte prețioase semnate de giganti ai artei. Francis Bacon, Georg Baselitz, Marc Chagall, Salvador Dali, Edward Munch, Pablo Picasso, Auguste Rodin, Andy Warhol sunt doar câțiva dintre „greii”

artei ale căror lucrări sunt incluse în programul expoziției. Organizatorii au inclus în expoziție și lucrări realizate de artiștii români Nicolae Tonitza și Dimitrie Paciurea, pe de o parte, dar și opere semnate de artiștii contemporani români *Sorin Tara*, *Alexandru Rădvan*, *Cristi Pogăcean* și *Berszan Zsolt*.

E.I.

Telefonul redacției: 66/463-152

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Festivalul Castraveților, la Micherechi
(Foto: Anca Butar)

Micherechenii preferă concertele de muzică românească

Deja de șapte ani, Festivalul Castraveților îi strânge pe micherecheni la serbarea satului, unde se întâlnesc cu rudele și prietenii plecați din sat, așteaptă să „joace” dansatorii din Micherechi, care „sunt o comoară și o bucurie pentru sat”, cum zicea cu lacrimi în ochi un sâtean prezent la program, și să asculte muzica preferată. În prima zi a festivalului, în timp ce pe scenă s-au cântat aproape numai cântece ungurești, am stat de vorbă cu câteva persoane, care nu erau foarte mulțumite de programul zilei, plângându-se de lipsa concertelor de muzică românească. A doua zi, programul folcloric românesc nu a lipsit, dar păreri negative au existat totuși. Ce le place mai mult micherechenilor și ce schimbări ar prefera? Veți afla din sondajul ce urmează.

„Îmi pare foarte bine că de șapte ani încoace se organizează această serbare a satului, la care ne putem întâlni cu prietenii cu care nu ne-am văzut de mult. Programul e variat în aceste două zile, dar schimbări s-ar mai putea face mai ales că aici în sat toți suntem români. Preferința mea ar fi ca în ambele zile să fie numai programe românești și soliști de muzică ușoară și populară mai mulți, aduși din România. Pe ăștia din Ungaria îi vedem destul în cursul anului. Astfel ne-ar cunoaște și pe noi mai bine în România, pentru că sunt sigură că mulți de dincolo nu știu că noi suntem aici așa mulți români”. (Ana Ruja, 21 ani)

„E foarte multă lume prezentă astăzi aici și sunt și mulți veniți din România. E o zi a noastră, a sâtenilor, unde ne putem pune în valoare tradițiile și totodată ni se poate duce vestea peste hotare, pentru că în fiecare an sunt prezenți la festival oaspeți din România, TVR Cluj, care transmite festivalul și pe canalele românești... Ar fi bine să se facă niște schimbări, ca de exemplu, la concursul de gătit unde s-ar putea face mâncăruri tradiționale românești. Tocănița e bună, dar e făcută pe gustul ungurilor, nu e mâncare românească. În program s-ar putea schimba, de pildă, ca în locul concertelor de muzică ușoară ungurească să fie invitate formații românești să cunoaștem și noi muzica ușoară românească. Sunt aici formații folclorice, dar eu cred că mai mulți tineri ar prefera și muzică pentru ei.” (Bertold Netea, 30 ani)

„Acest festival pentru noi înseamnă și un eveniment familiar și un pretext să venim acasă. Cu această ocazie participăm și la câte un program de la festival. Eu cred că pentru oamenii satului e foarte important ceea ce vine dinspre scenă, iar dacă dinspre scenă vine o indiferență pentru limba română și pentru cultura românească atunci eu cred că acest lucru este hotărâtor și pentru lumea satului. În caz dacă organizatorii ar depune, consider eu, mai mari eforturi pentru a oferi cât mai multe elemente românești în organizarea acestui program, cred că aceste lucruri ar fi mai importante și mai vii și pentru lumea satului. Or, acest lucru nu-l prea observ, deși trebuie să spun că după mulți ani am observat anul acesta o încercare ca programul folcloric să fie prezentat bilingv (adică și în românește, n.r.), un lucru îmbucurător. Mult mai multe ar putea fi schimbate. De exemplu, la programul de sâmbătă seara multă lume a întrebat că unde sunt cântăreții români, de ce nu l-au invitat pe cutare DJ. S-ar putea lua în considerare unele idei și eu cred că ar conta mult pentru românii din Micherechi. (Tiberiu Boca, 41 ani)

„Pentru noi, sâtenii, această sărbătoare e frumoasă, e bine că se organizează, dar problema e că muzica românească lipsește. Azi au fost aici soliști români, programul a fost bun, dar din programul primei zile a lipsit total muzica românească. Probabil e și lipsă de bani, organizatorii zic că satul nu are bani de soliști renumiți. În urmă cu 2-3 ani au cântat

la noi Lucian Șereș, DJ Sebi, care ne-au făcut o petrecere extraordinară. Astea ne lipsesc nouă. Preferatul meu ar fi Lucian Șereș de la Oradea.” (Ioan C., 40 ani)

„Anul acesta am stat destul de puțin la festival, dar cred că mai e mult de făcut ca să fie o adevărată întâlnire a românilor din această zonă. Micherechiul ar fi un punct excelent de întâlnire al românilor din Bihor, pentru că pe vremuri a aparținut Bihorului. Eu cred că în această direcție ar trebui să meargă împreună cu localitățile înfrățite din Bihor și să facă un centru de întâlnire al culturii și civilizației bihorene. Și desigur că aceste două zile de festival ar trebui să aibă un caracter mult mai pronunțat românesc, însă, dacă noi ne izolăm și nu implicăm reprezentanții culturii din România nu vom reuși. Trebuie să colaborăm cu ei, să dăm acestei serbări un caracter românesc și să reconstituim această trăsătură specifică a mentalității și culturii bihorene. Parcă la început aceste două zile ar fi fost mai românești, pe parcurs am cedat, am făcut prea mari concesii programelor de limbă maghiară.” (Gheorghe Petrușan, 71 ani)

„Eu întotdeauna iau parte la festival și tare îmi place. Sunt de 88 de ani, dar în fiecare an vin a doua zi să văd tinerii cum își petrec, să mă întâlnesc cu vecinii, cu prietenii, nepoții și, nu în ultimul rând, să ascult muzica populară românească. Eu și acasă la televizor ascult numai muzică românească.” (Gheorghe Iova, 88 ani)

„Mie îmi place numai muzica populară românească, dar cel mai mult muzica din Bihor, că eu de acolo mă trag după mama. Vin aici numai la programul de muzică populară, că la alte feluri de muzică nu mă înțeleg. Astea sunt cele mai frumoase... Muzica românească și dansatorii din Micherechi, care așa joacă de nu le vezi picioarele.” (Gabriel Gurzău, 65 ani)

A. Butar

EDITORIAL

Frică sau indiferență?

Criza financiară nu a afectat vizibil festivalurile din cursul acestei veri, mai ales nu pe cele unde se bea și se mănâncă pe rupe (la un preț dublu sau triplu). E adevărat că unele nu au mai durat trei zile ci doar două, dar tot au fost organizate. Bineînțeles, vor fi unii cei care vor zice că și pe vreme de criză trebuie să mâncăm, să bem și să ne distrăm... Ca să uităm de greutățile zilnice. Personal, nici măcar nu asta mă deranjează cel mai mult. Sigur că nu pot să nu mă gândesc, de exemplu, câte cărți românești s-ar putea scoate pe banii (și nu puțini, pentru că este vorba de multe sute de mii de forinți) pe care o să-i cheltuiască în septembrie Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria pentru a organiza a nu știu câta ediție a concursului de gătit, intitulat mai nou Festivalul Gastronomic al Românilor din Ungaria (titlu pe care, de fapt, organizatorii l-au furat de la Asociația Gastronomică din Chitighaz).

Cel mai mult mă deranjează că organizatorii festivalurilor de vară din localitățile noastre românești, de obicei primăriile, nici măcar nu se gândesc cum ar putea beneficia de specificul local și să organizeze festivaluri cu muzică, dansuri, mâncăruri românești. Sunt convinsă că mulți unguri ar fi interesați de astfel de întruniri. Festivalul de la Chitighaz nu diferă cu mult de cel din Újkígyós, precum nici cel de la Micherechi de cel din Șercad. Și aici și acolo cântă și dansează aceeași interpreți maghiari provinciali, necunoscuți, marea majoritate dintre ei fără voce și lipsiți total de ritm.

Festivalul Castraveților de la Micherechi a pornit acum șapte ani din inițiativa unei echipe inimoase, care a dorit ca aceste două zile de festival să fie și un punct sigur de întâlnire pentru fiii satului, pentru acei micherecheni care trăiesc răsfirați prin țară, de la Jula până la Budapesta sau de la Baja până la Veszprém. Degeaba s-a găsit forma, dacă ea nu a fost umplută cu fond, cu conținut. În doar șapte ani, nu mai avem nici o idee de expoziție, cu toate că Micherechiul nu duce lipsă de amatori talentați în diferitele ramuri ale artei. Elanul de la început cu expozițiile și conferințele pentru legumicultori a dispărut și el, azi trec cele două zile de festival așa că nici castraveți nu prea mai vedem. Iar în ce privește programul de pe scenă, marea parte a publicului și-ar dori în exclusivitate spectacole românești, pentru că pe cele ungurești le pot vedea oriunde se duc în satele sau orașele din jur.

Greu este de înțeles totuși de ce organizatorii din Micherechi nu aud aceste cereri ale localnicilor. Noi găsim doar două răspunsuri posibile. Primul este *frica*. Frica de a nu supăra pe cineva, de a nu atrage atenția că noi suntem români, că acasă vorbim o altă limbă decât majoritatea populației țării. De ce să scriem în partea de sus a afișului cu litere mari în românește, când pentru noi e bine și dacă e scris din jos, cu litere mult mai mici, inscripție care dacă cineva dansează pe scenă absolut nici nu se vede. Și cum să nu afișăm draperii în culorile naționale ungare, doar trăim în Ungaria. Că toate astea nu ni le cere nimeni, absolut nu contează. Suntem atât de înspăimântați ca nu cumva să supărăm pe cineva, încât renunțăm la tot ce este mai scump pentru noi: limba mamei, credința străbunilor, tradițiile și obiceiurile înaintașilor noștri. În clipa când astea le-am pierdut, suntem și noi pierduți. Pe veci și pentru totdeauna. Și acest pericol îi paște deja și pe micherecheni.

Al doilea răspuns posibil ar fi: *indiferența*, ceea ce însă este un lucru și mai grav. Oamenii fricoși mai pot fi convinși că nu au de ce să se teamă, trăim în democrație, iar minoritățile au dreptul să-și vorbească limba, să-și apere valorile culturale. Dar dacă s-a ajuns deja la indiferență, de aici nu prea mai este cale de întoarcere. Cu atât mai mult cu cât indiferența este, de cele mai multe ori, egală cu prostia.

Eva Iova

Pe scurt...

CINE L-A UCIS
PE MARIAN COZMA?

Ancheta privind moartea handbalistului Marian Cozma se apropie de final, criminaliștii din orașul Veszprém afirmând că se știe cu certitudine cine sunt cele trei persoane implicate direct în crimă și cine l-a înjunghiat mortal pe pivotul român. Presa centrală din Ungaria citează declarațiile anchetatorilor, care susțin că lovitura mortală a survenit întâmplător în timpul bătăii și că nu Marian Cozma provocase incidentul. Cu toate astea, numele celor găsiți vinovați în urma anchetei nu au fost încă făcute publice.

ZIUA ARADULUI LA PÉCS

După Ziua orașului Pécs, care a fost sărbătorită în Arad, în a doua zi a Zilelor Aradului, pe 18 august, luna următoare și arădenii se vor prezenta în orașul maghiar. Pe 18 septembrie, la Pécs, se va sărbători Ziua Aradului, în cadrul unei decizii luate de autoritățile celor două orașe, de promovare reciprocă. Oficialii arădeni visează însă și mai departe, deoarece ei doresc ca Aradul să fie prezent și în cadrul programelor din 2010, când Pécs va fi capitală culturală europeană.

RADIO ORTODOX
PENTRU ROMÂNII
DE PRETUTINDENI

Românii ortodocși din diaspora au posibilitatea să asculte în fiecare zi programele postului „Radio SIMBOL – un radio ortodox pentru românii de pretutindeni”, transmite Romanian Global News, care citează publicația românească „Observatorul” din Toronto. Radio SIMBOL este un radio ortodox on-line ce se adresează în primul rând românilor din diaspora, dar nu numai. Apariția acestui proiect se datorează dorinței de a mijloci întoarcerea românilor de pretutindeni la adevăratele valori ale poporului român, în primul rând la stâlpul ce a susținut de-a lungul veacurilor unitatea acestui neam, și anume – ortodoxia. Radioul este o inițiativă ce se bazează pe voluntariat. Adresa radioului: www.radiosimbol.blogspot.com.

Jurnaliștii români
susțin cauza „Foi românești”

Primul Congres Internațional al Jurnaliștilor Români, organizat sub genericul „Limba-Mesaj-Libertate”, care s-a desfășurat la Drobeta Turnu Severin în perioada 7-8 august 2009, a reușit să organizeze jurnaliștii de limbă română din afara granițelor țării într-o asociație operațională. În cadrul lucrărilor Congresului s-au pus în discuție următoarele teme: Rolul statului român în sprijinirea presei din jurul României; Condiția jurnalistului și a presei din jurul României; Radio-ul și televiziunea publică – instituții care reflectă viața comunităților de români din afara granițelor țării; Identificarea unor soluții pentru a face mai vizibilă presa românească din jurul României în țară; Profesionalizarea presei de limbă română; Publicațiile FIJR și Anuarul FIJR.

În cadrul demersurilor necesare operaționalizării FIJR: s-au stabilit obiectivele și strategia de funcționare a forumului; s-au înființat filiale ale FIJR în Ungaria, Serbia, Ucraina, Republica Moldova și Bulgaria; s-a ales un Consiliu de conducere format din 21 de membri, reprezentanți ai țărilor mai sus menționate; s-a inițiat stabilirea unui calendar anual de activități; s-a lansat programul de burse pentru jurnaliștii români din afara granițelor; s-a hotărât re-

dactarea unui Protest adresat Guvernelor din Ungaria și Ucraina, referitor la subvenționarea presei de limbă română din aceste țări („Foaia românească” – Jula, Ungaria și „Arcașul” – Cernăuți, Ucraina).

În fiecare an, FIJR va edita un Anuar al presei de limbă română și un raport al abuzurilor sau încălcărilor dreptului la libera exprimare a jurnaliștilor români din afara granițelor României. Directorul FIJR, Romeo Couți, director al TVR Cluj, ne-a mărturisit că ideea unei astfel de forum a pornit, de fapt, din Ungaria.

– Până în acest moment, jurnaliștii români din afara granițelor României niciodată nu s-au întâlnit toți la un loc, adică cei din presa scrisă și cei din presa electronică. De unde a venit ideea de a-i aduna pe toți jurnaliștii împreună?

– Ideea s-a născut la Festivalul Castraveților din Micherechi, care este deja un festival tradițional și bine cunoscut și în România. La câțiva jurnaliști din România și Ungaria ne-a venit ideea ca să creăm acest forum. Ideea de bază este că noi în perspectivă putem dezvolta departamente în cadrul forumului, care să abordeze problemele specifice jurnalismului de radio, tv sau presei scrise. În aceas-

tă etapă eu cred că important este să ne adunăm, să punem fundația acestui proiect.

– Ce fel de beneficiu vor avea jurnaliștii din jurul granițelor de la un astfel de forum?

– Dacă noi suntem bine organizați, dacă suntem uniți și forumul devine o asociație profesională reprezentativă care să fie un partener de dialog cu guvernul țării în care își desfășoară activitatea jurnalistul respectiv și Guvernul României, el poate să știe că are o doză de protecție, dacă există tendința de a se face presiuni asupra jurnaliștilor minoritari din țările din jurul României sau tendința de a tăia fondurile de finanțare ale unor ziare în limba română. În momentul în care aceste lucruri se întâmplă sau statul exercită un abuz sau presiuni asupra acestor jurnaliști, prin forum aceste probleme sunt cunoscute și probabil că într-o măsură mai mare sau mai mică sperăm să rezolvăm o bună parte din problemele acestea.

La Congres au participat 50 de jurnaliști români din afara României, care au pus în discuție problemele specifice presei de limbă română din țările lor. Ediția a doua a Congresului Jurnaliștilor Români se va organiza în anul 2010, la Iași și Chișinău. E. Iova

DRP încurajează păstrarea identității
românilor din Ungaria

Cu ocazia organizării celei de-a VII-a ediții a Festivalului Castraveților din Micherechi, secretarul de stat Eugen Tomac, șeful Departamentului pentru Românii de Pretutindeni a transmis un mesaj pentru românii din Micherechi. Acesta a fost prezentat în deschiderea festivalului de către Mircea Gherboveț, director adjunct în cadrul DRP.

„Festivalul Castraveților din Micherechi, pe care îl organizați zilele acestea, îmi oferă prilejul de a vă transmite un salut calduros, atât din partea Departamentului pentru românii de pretutindeni cât și al meu personal. Manifestarea aceasta, alături de altele de acest fel, este expresia eforturilor pe care le faceți pentru păstrarea și promovarea culturii românești. Guvernul României acordă un interes deosebit situației românilor de pretutindeni și îndeosebi celor din jurul granițelor, fiind preocupat de respectarea drepturilor acestora în statele lor de cetățenie, în conformitate cu standardele europene.

În acest sens, apreciem ca foarte bună colaborarea pe care Guvernul o are cu comunitatea românilor din Ungaria, în special cu acele organizații pentru care păstrarea identității românești reprezintă un

scop și nu un pretext. De asemenea, Guvernul României consideră că autoritățile maghiare sunt un partener interesat să coopereze în domeniul protecției minorităților naționale, care face eforturi să asigure și de facto condițiile care există de jure, în această țară și în acest sens România are o experiență ce poate fi împărtășită, iar românii din Ungaria pot fi o punte de legătură care să consolideze relațiile de prietenie între țările noastre.

Doresc să vă asigur în continuare că Departamentul pentru Românii de Pretutindeni va sprijini eforturile comunității românești în promovarea acelor proiecte care vizează păstrarea și afirmarea identității etnice, lingvistice și religioase a românilor din Ungaria.

Adresez atât organizatorilor, cât și participanților felicitări pentru eforturile susținute vizând păstrarea și dezvoltarea creației populare românești – câtă va fi fiind la acest festival și succes în desfășurarea manifestărilor.” E.I.

Tabăra de dansuri și folclor la Micherechi

Potrivit tradiției, în perioada 10–14 august, la Căminul Cultural „Gheorghe Dulău” din Micherechi a fost organizată cea de-a V-a ediție a taberei de dansuri populare. În fiecare an, această tabără reușește să adune tot mai mulți tineri dornici de a învăța frumoasele dansuri românești, transmise din tată-n fiu în localitatea românească. Anul acesta au participat la tabără 58 de copii dintre care 46 din Micherechi, 8 din comuna Mădăras și 4 copii din Jula, ai căror părinți se trag din Micherechi și au dansat și ei cândva dansurile locale. Tinerii au învățat în aceste zile de tabără atât dansurile și tainele folclorului din Micherechi precum și dansuri moldovenești, lecțiile fiind predate de instructorul de dansuri populare *Patyi Zoltan*. Pe lângă cursurile de dansuri populare, aici s-au mai desfășurat și alte activități culturale și distractive cu participarea tuturor tinerilor. Vineri, 14 august, pe sce-

na Festivalului Castraveților, în cadrul unui spectacol de gală al participanților la tabăra de dansuri populare, copiii au prezentat părinților și publicului tot ceea ce au înșușit în tabără. După spectacol,

tinerii au fost așteptați la o toacăniță de vită gătită la ceaun. Tabăra s-a realizat cu sprijinul financiar obținut de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. *A. Butar*

Sfântul Maslu de obște

În urcușul nostru duhovnicesc spre Înviere avem nevoie de vindecare și de iertare. Postul și participarea la Sfânta Taină a Maslului sunt o treaptă necesară în urcușul nostru duhovnicesc spre Împărăția cea Cerească.

În localitatea Micherechi este o tradiție de mai mulți ani ca, la sfârșitul postului Sfintei Mării, să se officieze în biserică ortodoxă, Maslul de obște, taina care se face atât pentru bolnavi, cât și pentru oamenii sănătoși. În fiecare an, de această sărbătoare, credincioșii din localitatea românească se pre-

gătesc prin post, spovedanie și împărtășanie cu Sfintele Taine. După Sfânta Liturghie, sâmbătă după-masă de la ora 14.00 a avut loc Taina Sfântului Maslu, oficiată de preoții *Origen Sabău* din Apatu, *Aurel Becan* din Cenadul Unguresc, *Petru Pușcaș* de la Jula – Orașul Mic Românesc și părintele *Ioan Bun*, parohul bisericii din Micherechi. Toți credincioșii, pătași ai acestei Sfinte Taine au fost unși cu untdelemn pe frunte și pe mâini, fiind pătrunși de harul Domnului, pentru vindecarea bolilor și întărirea sufletelor. *A.B.*

Sărbătoarea hramului la Săcal

Cu o săptămână după sărbătoarea „Adormirii Maicii Domnului”, duminică, 23 august, credincioșii ortodocși români din Săcal vor sărbători hramul acestei mănăstiri. Cu această ocazie, de la ora 9.30, va avea loc o liturghie arhierască, săvârșită de PS Episcop *Siluan* și călugărul *Gheorghe*, care păstorește turma credincioșilor din această localitate. *A.B.*

Asociația „M. Purdi” a câștigat

Asociația culturală română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă se bucură de câștigarea a două proiecte. Este vorba despre un concurs înaintat la Consiliul Județean Bichiș pentru dezvoltări în domeniul culturii, turismului și sportului (700.000 forinți). Al doilea proiect, pentru care au primit 300.000 forinți pentru cheltuielile de funcționare, a fost înaintat la Forul Național Civil. *A.C.*

Pe scurt...

ALETEA

Pe 17 august a expirat termenul de înaintare a concursurilor pentru postul de director al Școlii românești din Aletea. După cum ne-a informat doamna *Kerekes Éva*, notarul primăriei din Aletea, până la acest termen și-a înaintat dosarul de concurs doar un singur candidat. Notărița ne-a asigurat că se va decide asupra concursului în cât mai scurt timp posibil, ca la începutul anului școlar instituția de învățământ să aibă deja în frunte un nou director.

CHITIGHAZ

În perioada 8–9 august, orașul Chișineu-Criș din județul Arad și-a serbat în mod festiv zilele. Cele două zile de festival au cuprins o serie de programe culturale, expoziție de carte, concursuri, concerte în aer liber etc. La programul cultural a urcat pe scena stadionului orașenesc diverse formații de dansuri populare din județ și au dat un spectacol și dansatorii școlii de artă „Kaláris” din Chitighaz, localitate înfrățită cu Chișineu-Criș.

MACĂU

La ultima ședință a Auto guvernării Românești din Macău, care a avut loc miercuri, 12 august, conducerea autoguvernării a hotărât ca pe 7 noiembrie să organizeze, pentru românii din Macău și împrejurimi, o excursie de o zi la Timișoara pentru a vizita obiectivele mai importante ale orașului. S-a mai decis ca în viitorul apropiat să fie editată o broșură care va conține activitățile autoguvernării românești din Macău pe perioada ultimelor două mandate (8 ani).

BICHIȘ

Autoguvernarea Românească din orașul Bichiș își va ține următoarea ședință miercuri, pe 26 august, când se va dezbate și se va supune votului darea de seamă a bugetului pe prima jumătate de an și se vor face pregătirile pentru sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe române din Bichiș. Biserica poartă hramul „Nașterea Maicii Domnului”, care se sărbătorește pe 8 august.

Știri de la și despre românii din Ungaria pe internet:

www.stiridinungaria.blogspot.com

[illegible]

Un gol pentru Marian Cozma

Naționala de fotbal a României a învins miercuri trecută eterna rivală Ungaria, cu 0-1, într-un meci amical desfășurat la Budapesta, în memoria fostului handbalist Marian Cozma. Băieții lui Răzvan Lucescu au învins, dar nu au strălucit pe 12 august la Budapesta în amicalul disputat pe stadionul Puskás Ferenc, în memoria fostului handbalist, ucis la începutul acestui an la Veszprém. Fără Mutu, Raț, Lobont, Tănase sau Stancu – mai mult sau mai puțin accidentați – și cu debutantul oltean Dănăne și „neamțul” Max Nicu titulari, trupa lui Lucescu jr. s-a impus grație golului superb al lui Tiberiu Ghionea din minutul 42.

Pe scurt, meciul poate fi caracterizat: ocazii puține la ambele porți cu un plus de voință din partea românilor și câteva străfulgerări maghiare.

Rivalitatea istorică și sportivă dintre cele două țări s-a resimțit și în tribune. Ce-i drept, mai puțin ca-n alte dăți. Suporterii români s-au dat în spectacol după pauză: au aprins torțe pe care le-au aruncat în stadion și și-au înjurat copios rivalii. Nici fanii maghiari nu au uitat de banner-ul afișat de fanii steliști în recente preliminarii din Europa League și au creat și ei ceva agitație.

La finalul partidei, selecționerul Lucescu s-a declarat mulțumit de jocul tricolorilor. „Este un rezultat care ne va rămâne adânc întipărit în memoria noastră. Peste 25 de

ani ne vom aminti de această victorie la Budapesta. E o victorie care ne dă încredere și entuziasm”, a spus acesta, care a amintit și de promisiunea pe care i-a făcut-o tatălui său, Mircea Lucescu, atunci când avea patru ani, că va bate Ungaria acasă la ea, cu 7-0. N-a fost să fie acum, dar juniorul are viitorul înainte. Urmează Franța lui Ribery și Henry pe 5 septembrie, pe Stade de France în preliminarii Cupei Mondiale. Până atunci poate îi trece și lui Mutu răceala.

Înainte de meciul Ungaria-România, pe tabela electronică a arenei au apărut imagini cu Marian Cozma, însoțite de un celebru slogan internațional: „Cherish the life, cherish the love” (n.r. - „Prețuiește viața, prețuiește dragostea”).

Tatăl handbalistului ucis în mod brutal într-un local din Veszprém, Petre Cozma, a intrat pe teren, însoțit de Gál Gyula (singurul jucător de la echipa de handbal Veszprém prezent la meci). Petre Cozma a mers direct în cercul de la centrul terenului, unde se afla un panou imens cu chipul fiului său.

Tatăl a sărutat fotografia, apoi a primit din partea căpitanilor celor două echipe (Hajnal Tamás și Cristian Chivu) două tricouri. E.I.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 AUGUST, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

25 AUGUST, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

26 AUGUST, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 AUGUST, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 AUGUST, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 AUGUST, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

30 AUGUST, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune ecumenică 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe unele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 26 august 2009 (m1 ora 13.45)
Reluare: vineri, 28 august 2009 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Majoritatea centrelor balneare de lângă granița cu România sunt vizitate de turiști români. Un astfel de centru există și la Bătaia, pe care l-am vizitat și noi. În a doua parte a programului nostru veți putea urmări un nou episod din rubrica noastră gastronomică. Eva Cozma Frătean va găti o supă de salată verde, așa cum se face la Micherechi.

Realizator: Ștefan Crăsta

Revista presei

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centru Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

Căminul de elevi oferă loc de cazare și pentru turiști. Se află foarte aproape de Cetatea istorică a orașului și de Băile Termale.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Prețuri:

În camerele de cămin:
2.740 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
2.500 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

În camerele pensiunii:
3.200 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
3.000 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

Contacte:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Dragi turiști,

Dacă doriți să vă relaxați în orașul balnear Jula, într-un peisaj plin de iarbă verde, la o familie vorbitoare de limbă română, Vă rugăm să sunați cu încredere următoarele numere ale

Pensiunii Rebeca:

+36/30-610-8713
+36/30-645-5131

Editarea a 8 pagini din acest săptămânal sunt finanțate de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

*

E hetilap 8 oldalának megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.

A treia ediție a Festivalului Pogăcițelor de la Chitighaz a debutat vineri, 14 august, în sala mare a Căminului Cultural, unde după ce preotul paroh *Florin Olteanu* a sfințit pâinea, a avut loc vernisarea expoziției de fotografii „Chitighazul în imagini”, expoziției de obiecte și port popular a sătenilor „Așa am trăit noi...”, „Facerea pogăcelor și a pâinii”, expoziție realizată de profesoara *Maria Sarca Zombai* și expoziția de pogăcele pregătite de peste 30 de gospodine din sat, cele mai gustoase dintre ele mai apoi fiind premiate. Pe lângă concertele de muzică maghiară, care au acoperit marea parte a programului celor două zile, au urcat pe scenă și dansatori din România, din localitățile înfrățite cu Chitighazul, precum și formațiile de dansuri locale, dansatorii școlii de artă Kaláris și „Păstrătorii de tradiții”, care au prezentat dansuri românești.

Festivaluri la Chitighaz și Micherechi

Programul celei de-a VII-a ediții a Festivalului Castraveților a început sâmbătă, 15 august, cu defilarea și dansul majoretelor și concursul castraveților, pentru care legumicultorii și-au adus cei mai deosebiți castraveți din solarii, urmând ca sătenii să-și petreacă până seara târziu la diferite concerte de muzică ungurească. Duminică, participanții au avut ocazia să deguste fel de fel de tocănițe preparate în ceaun la concursul de gătit, jurizate de bucătari profesioniști din Ungaria și România. A urmat programul folcloric la care și-au dat concursul echipa păstrătorilor de tradiții „Gheorghe Nistor”, dansatori din Jula, Csongrad, Mădăras, „Meseșul” din Zalău, soliști de la Aușeu, instrumentiști din Bihor, etc. Cel mai așteptat moment a fost și de această dată spectacolul „Vine Cluj” pe la noi”. Cu programul amănunțit al evenimentelor și premiilor vom reveni în numărul următor. **A. Butar**

FOAIA
românească
21 august 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea.romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.